

ELHEKETA: ASTE HUNTAKO SOLAS GAIA

1. Zer da Uhaldea? Noiz gertatu zen Baigorri?
2. Zer tenoretan?
3. Zuen ustoz zertako izan zen uhaldea?

1913,

UHALDEA

I

Engoitik badakikete gehienek, hau bezalako berri handi hitzak laster hedatzen ohi baitira eta urrun. Dezagun halere ezar hemen laburzki.

Astelchen goizean, gauerditik lekora, curi xehe bat hasi zitzaukun bazterren bustitzen, gelditu gabe. Oro atseginetan, lura idortuak zutefakotz ondar asteko bero saminek. Zazpiak irian, zorigaitzez, horra nun hedoi izigarri bat bethetan lehertzera abiatzen den mendi gainetan, ezin hustuz iraun baitzuen hamekak 'io.

Mendi mazeler behera zurrustan ur xirripak; mendi artekatarat xirripa hek emeki emeki eta geroago elgarretarat bil: hami, legar, arbola, oro berekin zeramatzatela azkenekotz karraskan. Laster errege-bideko arroila estaliak eta zubi azpiak zikinez bete; basura zelaiko ur-handirat gaindika jautsi, bideak, alorak, pentzeak larrutuz, arrailduz, zilatu, erroiztuz, lohizatuz, itoz zernahi porroskeriaz.

Laborari-etxe tarro eta azkar bat, Koskarartia, zimenduetarik amarratu basurak, eta errekarat ereman, barnean zituen guzietan, jendeak eta kabalak salbu; karrikatik hurbil, Bernardoneko borda halaber. Lau edo bortz zubi ttipi erroitik atera, eta hauien puskak zubi handiago batzuen petik oldarrean ezin igorri, zubi hotarik ere zorbait saltratu, hala nola *Auzkikoa*, harritz izana gatik, eta *Espelakoa*; oro urratu, hautsi xehatu, barreatu.

33. IZAN. Régime Indirect. Indicatif. Imparfait

SINGULIER Zu zinen = vous étiez. Zuek zinetzen
Zu (Vous) zintzairkitan (à moi) = Vous m'étiez zintzairkitan
- " - zintzairkitan (à lui) = Vous lui étiez zintzairkitan
- " - zintzairkitan (à nous) = Vous nous étiez zintzairkitan
- " - zintzairkitan (à eux) = Vous leur étiez zintzairkitan

Hura zen = il était BASSE NAVARRE

Hura (Lui) zitzaitan (à moi) = il m'était zitzaitan
- " - zitzaitan (à vous) = il vous était zitzaitan
- " - zitzaitan (à lui) = il lui était zitzaitan
- " - zitzaitan (à nous) = il nous était zitzaitan
- " - zitzaitan (à vous) = il vous était zitzaitan
- " - zitzaitan (à eux) = il leur était zitzaitan

ADITZ IKASKUNTEA

31. Badakikete 32. Dezagun ezar
33. Hasi zitzaukun 34. Zeramatzatela

31. JAKIN. Potentiel Probable.

C.D.S.	C.D.P.
Nik dakiket = je peux le savoir	N. dakizkizket = je peux les savoir
Hek dakiketik = tu peux le savoir	H. dakizkizketik = tu peux les savoir
Hek dakiketik = tu peux le savoir	H. dakizkizketik = tu peux les savoir
Zuk dakikezu = vous pouvez le savoir	Z. dakizkizkezu = vous pouvez les savoir
Harek dakike = il peut le savoir	H. dakizkizke = il peut les savoir
Guk dakikegu = nous pouvons le savoir	G. dakizkizkegu = nous pouvons les savoir
Zuek dakikezue = vous pouvez le savoir	Z. dakizkizkezu = vous pouvez les savoir
Heiek dakikete = ils peuvent le savoir	H. dakizkizkete = ils peuvent les savoir

32. UKAN. Subjonctif Présent. C.D.S. et C.D.P.

Nik ukhan dezatan = que je l'aie	N. Ukan ditzatan = que je les aie
Hek - " - dezakan ban = que tu l'aies	H. - " - ditzakan ban = que tu les aies
Zuk - " - dezagun = que vs l'ayez	Z. - " - ditzagun = que vous les ayez
Harek - " - dezan = qu'il l'ait	H. - " - ditzan =
Guk - " - dezagun = que ns l'ayons	G. - " - ditzagun =
Zuek - " - dezagun = que vs l'ayez	Z. - " - ditzagun =
Heiek - " - dezaten = qu'ils l'aient	H. - " - ditzaten = etc.

C.D.S.	IMPERATIF	C.D.P.
Ukan zakim (aie-le)	Ukan zikik = aie-les	
- " - zazu (ayez-le)	- " - zikitze = ayez-les	
- " - beza (qu'il l'ait)	- " - bitza = qu'il les ait	
- " - dezagun (ayons-le)	- " - ditzagun = ayons-les	
- " - zazu (ayez-le)	- " - zikitze = ayez-les	
- " - bezate (qu'ils l'aient)	- " - bitzate = qu'ils les aient	

BASURA = een tou... tulle